

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3723/2555

บริษัทมิทซูบิชิโตโม อินซัวรันซ์ จำกัด โจทก์ บริษัทโปรแอกทีฟ โลจิสติกส์ จำกัด กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 616

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้มีมูลเหตุจากการที่บริษัท ย. ในประเทศไทย สั่งซื้อเครื่องอัดฉีดพลาสติกจากประเทศญี่ปุ่น สินค้าถูกขนส่งทางทะเลจากท่าเรือเมืองโยโกฮาม่าถึงท่าเรือกรุงเทพ และผู้ซื้อได้เอาประกันภัย ความเสียหายหรือสูญหายของสินค้าในระหว่างการขนส่งจากโรงงานของผู้ขายจนถึงโรงงานของผู้ซื้อไว้กับโจทก์ เมื่อสินค้าเดินทางมาถึงท่าเรือกรุงเทพ ผู้ซื้อว่าจ้างจำเลยที่ 1 ให้ขนส่งสินค้าดังกล่าวจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้ซื้อรวมทั้งติดตั้งเครื่องจักรดังกล่าว กระบวนการขนส่งสินค้าจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้ซื้อจึงเป็นส่วนหนึ่งของการขนส่งระหว่างประเทศ จำเลยที่ 1 ให้การต่อสู้ว่าโจทก์ไม่มีสิทธิประกอบกิจการประกันภัยในราชอาณาจักรไทย จึงมีประเด็นข้อพิพาทที่ต้องวินิจฉัยว่าโจทก์เป็นผู้รับประกันภัยทางทะเลโดยรับประกันภัยสินค้าตลอดเส้นทางขนส่งตั้งแต่โรงงานของผู้ขายที่ประเทศญี่ปุ่นจนกว่าสินค้าจะถึงโรงงานของผู้ซื้อในประเทศไทยหรือไม่ เมื่อความเสียหายของสินค้าเกิดขึ้นในระหว่างการขนส่งทางบกก่อนสินค้าจะถูกส่งถึงมือผู้ซื้อ โจทก์จึงต้องรับผิดชอบในความเสียหายของสินค้าดังกล่าวตามเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัยหรือไม่ และโจทก์ได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนความเสียหายของสินค้าให้แก่ผู้เอาประกันภัยไป โจทก์จะเข้ารับช่วงสิทธิเรียกร้องเอาเงินจำนวนดังกล่าวคืนจากผู้ที่ต้องรับผิดชอบความเสียหายดังกล่าวได้หรือไม่ ดังนั้น การที่โจทก์ใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องจำเลยทั้งสองในฐานะร่วมกันขนส่งสินค้าแล้วทำให้สินค้าเสียหายเป็นคดีนี้ จึงไม่มีข้อสงสัยว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ที่ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางรับพิจารณาพิพากษาคดีชอบแล้ว จำเลยที่ 1 ทำสัญญารับจ้างจากผู้เอาประกันภัยจัดการนำสินค้าออกจากท่าเรือกรุงเทพ ผ่านพิธีศุลกากรและขนส่งสินค้าจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้เอาประกันภัยรวมทั้งการเคลื่อนย้ายเครื่องจักรดังกล่าวไปติดตั้งในโรงงานของผู้เอาประกันภัยโดยจำเลยที่ 1 เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้เอาประกันภัย การที่จำเลยที่ 1 ไปติดต่อเช่ารถฟอร์คลิฟท์จากจำเลยที่ 2 มาดำเนินการในส่วนของการเคลื่อนย้ายและติดตั้งเครื่องจักร จำเลยที่ 2 มิได้ทำการขนส่งเครื่องจักรแต่เพียงช่วงใดช่วงหนึ่ง จึงไม่อาจถือได้ว่าจำเลยที่ 2 เป็นผู้ขนส่งอื่น แต่ถือว่าจำเลยที่ 2 เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 1 ในการดำเนินการขนย้ายและติดตั้งเครื่องจักร จำเลยที่ 1 จึงต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 2 ตาม ป.พ.พ. มาตรา 616

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 2,364,802.41 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 2,241,373.37 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยที่ 1 ให้การขอให้ยกฟ้อง จำเลยที่ 2 ขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิจารณาแล้ว พิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 2,218,585.63 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน

จำนวนดังกล่าวนับแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน 2547 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่โจทก์ ให้จำเลยทั้งสองใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 15,000 บาท จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2547 โจทก์ได้รับประกันภัยสินค้าของบริษัทยูเนียน นิฟโก้ จำกัด ผู้เอาประกันภัย ที่สั่งซื้อสินค้าเครื่องอัดฉีดพลาสติกจากบริษัทในประเทศญี่ปุ่น จำนวน 3 เครื่อง เป็นเงิน 17,745,000 เยน โจทก์ได้รับประกันภัยในภัยพิบัติทั้งปวงของสินค้าจากประเทศญี่ปุ่นถึงโรงงานของผู้เอาประกันภัยในวงเงิน 19,520,000 เยน ตามกรมธรรม์ สินค้าบริษัทยูเนียน นิฟโก้ จำกัด ที่โจทก์รับประกันภัยได้ขนส่งทางทะเลโดยเรือซัสสุกิ จากเมืองโยโกฮาม่า ประเทศญี่ปุ่น ถึงท่าเรือกรุงเทพในสภาพเรียบร้อย บริษัทยูเนียน นิฟโก้ จำกัด ผู้เอาประกันภัยได้แจ้งว่าจำเลยที่ 1 เป็นผู้ขนส่งสินค้าของผู้เอาประกันภัยจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้เอาประกันภัยรวมทั้งการยกสินค้าเครื่องอัดฉีดพลาสติกเข้าติดตั้งในโรงงาน วันที่ 18 สิงหาคม 2547 จำเลยที่ 1 ได้ทำการขนส่งสินค้าที่โจทก์รับประกันภัยไว้จากท่าเรือกรุงเทพถึงโรงงานของผู้เอาประกันภัย และในการยกสินค้าจากรถยนต์บรรทุกเข้าติดตั้งในโรงงาน จำเลยที่ 1 ได้ตกลงเช่ารถยนต์ฟอร์คลิฟท์ของจำเลยที่ 2 พร้อมพนักงานขับรถ และขณะกำลังยกสินค้าลงจากรถยนต์บรรทุกเพื่อยกเข้าติดตั้งในโรงงานด้วยความประมาทของพนักงานขับรถของจำเลยที่ 2 ผู้ขับรถฟอร์คลิฟท์ทำให้สินค้าตกลงสู่พื้นได้รับความเสียหายจำนวน 1 เครื่อง ผู้เอาประกันภัยได้แจ้งให้โจทก์ทราบ โจทก์ได้ให้บริษัทเทคนิค อินดิเพนเด็นท์ เซอร์เวย์ จำกัด เข้าทำการสำรวจความเสียหายของสินค้าทั้งหมด ต่อมาบริษัทเทคนิค อินดิเพนเด็นท์ เซอร์เวย์ จำกัด ได้รายงานว่าสินค้าได้รับการกระแทกอย่างรุนแรง ทำให้อุปกรณ์ภายในและภายนอกได้รับความเสียหายและไม่สามารถซ่อมแซมได้ ถือว่าสินค้าเสียหายทั้งหมด วันที่ 16 พฤศจิกายน 2547 โจทก์จึงได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนความเสียหายของสินค้าแก่ผู้เอาประกันภัยเป็นเงิน 2,531,093 บาท หลังจากนั้นโจทก์ได้นำซากสินค้าที่เสียหายออกประมูลขาย ได้เงินสด 289,719.63 บาท มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ในข้อแรกว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้มีมูลเหตุมาจากการที่บริษัทยูเนียน นิฟโก้ จำกัด ประเทศไทย สั่งซื้อเครื่องอัดฉีดพลาสติกจากประเทศญี่ปุ่น สินค้าถูกขนส่งทางทะเลโดยเรือซัสสุกิจากท่าเรือเมืองโยโกฮาม่าถึงท่าเรือกรุงเทพ และผู้ซื้อได้เอาประกันภัยเป็นสัญญาเดียวครอบคลุมความเสียหายหรือสูญหายของสินค้าในระหว่างการขนส่งจากโรงงานของผู้ขายจนถึงโรงงานของผู้ซื้อไว้กับโจทก์ เมื่อสินค้าเดินทางมาถึงท่าเรือกรุงเทพผู้ซื้อได้ว่าจ้างจำเลยที่ 1 ให้ขนส่งสินค้าดังกล่าวจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้ซื้อรวมทั้งติดตั้งเครื่องจักรดังกล่าว กระบวนการขนส่งสินค้าจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้ซื้อจึงเป็นส่วนหนึ่งของการขนส่งระหว่างประเทศ จำเลยที่ 1 ให้การต่อสู้ว่าโจทก์ไม่มีสิทธิประกอบกิจการประกันภัยในราชอาณาจักรไทย จึงมีประเด็นข้อพิพาทที่ต้องวินิจฉัยว่าโจทก์เป็นผู้รับประกันภัยทางทะเลโดยรับประกันภัยสินค้าตลอดเส้นทางขนส่งตั้งแต่โรงงานของผู้ขายที่ประเทศญี่ปุ่นจนกว่าสินค้าจะถูกส่งถึงมือผู้ซื้อที่โรงงานของผู้ซื้อในประเทศไทย หรือไม่ เมื่อความเสียหายของสินค้าเกิดขึ้นในระหว่างการขนส่งทางบกก่อนสินค้าจะถูกส่งถึงมือผู้ซื้อ โจทก์จึงต้องรับผิดชอบในความเสียหายของสินค้าดังกล่าวตามเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัยหรือไม่ และโจทก์ได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนความเสียหายของสินค้าให้แก่ผู้เอาประกันภัยไป โจทก์จะเข้ารับช่วงสิทธิเรียกร้องเอาเงินจำนวนดังกล่าวคืนจากผู้ที่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายดังกล่าวได้หรือไม่ ดังนั้น

การที่โจทก์ใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องจำเลยทั้งสองในฐานะร่วมกันขนส่งสินค้าแล้วทำให้สินค้าเสียหายเป็นคดีนี้ จึงไม่มีข้อสงสัยว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางรับพิจารณาพิพากษาคดีนี้มานั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ข้อนี้นิ่งไม่ขึ้น ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ในข้อต่อไปว่า จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบในความเสียหายของสินค้าหรือไม่ โดยในส่วนของจำเลยที่ 2 ซึ่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางวินิจฉัยว่าสินค้าเสียหายจากการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ 2 ที่จำเลยที่ 2 ต้องรับผิดชอบ จำเลยที่ 2 ไม่อุทธรณ์ คดีในส่วนของจำเลยที่ 2 จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาดังกล่าว ส่วนความรับผิดชอบของจำเลยที่ 1 นั้น จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ว่า จำเลยที่ 1 ว่าจ้างบริษัทรถเครนและจำเลยที่ 2 เพื่อเคลื่อนย้ายสินค้าจากตู้คอนเทนเนอร์เข้าไปติดตั้งในโรงงานของผู้เอาประกันภัย แต่บริษัทรถเครนและจำเลยที่ 2 เดินทางไปถึงจุดที่ตั้งของสินค้าก่อนกำหนดที่นัดหมายไว้กับจำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 1 ยังเดินทางไปไม่ถึง จำเลยที่ 2 ดำเนินการใช้รถฟอร์คลิฟท์ ยกสินค้าออกจากตู้คอนเทนเนอร์โดยจำเลยที่ 1 ไม่ได้รู้เห็น การกระทำของจำเลยที่ 2 เป็นการกระทำโดยพลการนอกเหนือจากการว่าจ้างของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 1 จึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 2 ด้วยนั้น เห็นว่า จำเลยที่ 1 ทำสัญญาจ้างจากผู้เอาประกันภัยจัดการนำสินค้าออกจากท่าเรือกรุงเทพ ผ่านพิธีศุลกากรและขนส่งสินค้าจากท่าเรือกรุงเทพไปยังโรงงานของผู้เอาประกันภัยรวมทั้งการเคลื่อนย้ายเครื่องจักรดังกล่าวไปติดตั้งในโรงงานของผู้เอาประกันภัย โดยจำเลยที่ 1 เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้เอาประกันภัยจำนวน 53,594.50 บาท ตามใบแจ้งหนี้ แม้ใบแจ้งหนี้ดังกล่าวจะระบุรายละเอียดของค่าใช้จ่ายแต่ละรายการว่ามีจำนวนเท่าใด เช่น ค่าขนส่ง 5,000 บาท ค่าดำเนินพิธีศุลกากร 7,000 บาท ค่ารถฟอร์คลิฟท์ 8,000 บาท ค่ารถเครน 8,000 บาท ค่าบริการ 1,000 บาท เป็นต้น ก็เป็นเรื่องของจำเลยที่ 1 ผู้รับจ้างแสดงให้เห็นว่าจ้างทราบว่าจำนวนเงินค่าจ้างที่จำเลยที่ 1 เรียกเก็บจากผู้ว่าจ้างมีความสอดคล้องเหมาะสมกับงานที่จ้าง ซึ่งจำเลยที่ 1 รับผิดชอบดำเนินการให้แก่ผู้เอาประกันภัยตามสัญญาว่าจ้าง การที่จำเลยที่ 1 ไปติดต่อเช่ารถฟอร์คลิฟท์จากจำเลยที่ 2 มาดำเนินการในส่วนของการเคลื่อนย้ายและติดตั้งเครื่องจักร จำเลยที่ 2 มิได้ทำการขนส่งเครื่องจักรแต่เพียงช่วงใดช่วงหนึ่ง จึงไม่อาจถือได้ว่าจำเลยที่ 2 เป็นผู้ขนส่งสินค้าดังกล่าว แต่ถือว่าจำเลยที่ 2 เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 1 ในการดำเนินการขนย้ายและติดตั้งเครื่องจักร เมื่อจำเลยที่ 2 กระทำการดังกล่าวด้วยความประมาท เป็นเหตุให้เครื่องจักร 1 เครื่อง ตกกระแทกพื้นได้รับความเสียหาย จำเลยที่ 1 จึงต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 2 ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 616 ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ในข้อสุดท้ายว่า ความเสียหายของสินค้ามีเพียงใด โจทก์มีนายชจร ผู้สำรวจความเสียหายของบริษัทเทคนิค อินดิเพนด้นท์ เซอร์เวย์ จำกัด เป็นพยานเบิกความประกอบรายงานการสำรวจความเสียหายของสินค้าเครื่องอัดฉีดพลาสติกว่า พยานและทีมงานได้ตรวจสอบสินค้าที่เสียหายจากการตกกระแทกต่อหน้าตัวแทนของจำเลยที่ 1 และเจ้าหน้าที่สำรวจภัยของบริษัทพีแอนด์เอ แอดจัสต์เม้นท์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทสำรวจภัยของจำเลยที่ 1 พร้อมวิศวกรของบริษัทผู้ผลิตเครื่องจักร และตัวแทนของผู้เอาประกันภัย พบว่าถังบรรจุเครื่องจักรมีรอยถูกกระแทกอย่างหนัก โครงถังซึ่งเป็นเหล็กโปร่งเสียรูปทรงและบวมมาก ฝาเหล็กด้านข้างฉีกขาดมีรอยครูด เป็นรอยย่น บวมอ แผ่นพลาสติกและแผ่นฟอยล์คลุมเครื่องจักรฉีกขาด เข้าชิงบวบ บิดเบี้ยว บางแห่งแตก รางสายพานโซ่บิดงอ หลุดออกจากตำแหน่ง ฝาชุดควบคุมบีดงอ แตกบวม หลอดไฟ

และเลนส์ ชุดควบคุมแตก ปุ่มควบคุมยวบตัว แตก จอภาพบนแผงควบคุมแตกร้าว ได้มีการปรึกษากับบริษัทผู้ผลิตแล้ว เห็นว่า เครื่องอัดฉีดพลาสติกนี้มีความละเอียดมาก หากส่งเครื่องกลับไปซ่อมที่บริษัทผู้ผลิตต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก และบริษัทผู้ผลิตไม่รับรองว่าเมื่อซ่อมแล้วจะใช้งานได้ดีเหมือนเครื่องจักรใหม่ ทุกฝ่ายจึงมีความเห็นว่า ต้องถือว่าสินค้าเสียหายทั้งหมด และนายสาโรจน์เจ้าหน้าที่จัดซื้อของผู้เอาประกันภัยเป็นพยานโจทก์เบิกความว่า หลังจากที่บริษัทเทคนิค อินดิเพนเด็นท์ เซอร์เวย์ จำกัด ตรวจสอบความเสียหายแล้ว ผู้เอาประกันภัยยังแจ้งไปยังบริษัทพานัค จำกัด ซึ่งเป็นตัวแทนที่ขายสินค้าให้แก่ผู้เอาประกันภัยให้มาตรวจสอบสินค้านี้ด้วย ซึ่งบริษัทพานัค จำกัด ได้ส่งวิศวกรมาทำการตรวจสอบเครื่องจักร และรายงานไว้ว่า เครื่องอัดฉีดพลาสติกที่เสียหายเป็นเครื่องจักรที่มีมาตรฐานสูง และความเที่ยงตรง แม่นยำสูง เครื่องจักรได้รับความเสียหายอย่างรุนแรงมากในส่วนที่เป็นชิ้นส่วนที่สำคัญส่วนใหญ่ของเครื่องจักร เนื่องจากการตกกระแทกพื้นกะทันหัน จึงไม่มีทางซ่อมเครื่องจักรให้ความเที่ยงตรง ถูกต้อง แม่นยำ กลับคืนเหมือนเดิมได้แม้จะเปลี่ยนชิ้นส่วนที่เสียหายก็ตามเนื่องจากโครงสร้างของระบบและเครื่องกลไก ต่อมาบริษัทเทคนิค อินดิเพนเด็นท์ เซอร์เวย์ จำกัด ได้รับมอบหมายจากโจทก์ให้เป็นผู้ขายซากเครื่องจักรที่เสียหายโดยวิธีการประมูล ปรากฏว่ามีผู้ให้ราคาสูงสุด 310,000 บาท หักภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วเหลือเงินสุทธิ 289,719.63 บาท เมื่อนำเงินจำนวนดังกล่าวหักออกจากราคาเครื่องจักรที่เสียหายแล้วคงเหลือค่าเสียหายเป็นเงิน 2,218,585.63 บาท ส่วนจำเลยที่ 1 ได้แย้งว่าค่าเสียหายสูงเกินไป การประมูลขายซากสินค้าได้ราคาต่ำเกินไปโดยไม่มีพยานหลักฐานมาสืบหักล้างหรือโต้แย้งพยานหลักฐานของโจทก์ ทั้งการประมูลดังกล่าวได้แจ้งวันประมูลให้จำเลยที่ 1 ทราบแล้ว แต่จำเลยที่ 1 ก็มิได้ไปเข้าร่วมการประมูลแต่อย่างใด ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางฟังว่า สินค้าหลังจากหักค่าซากแล้วคงเสียหายเป็นเงิน 2,218,585.63 บาท และโจทก์ขอใช้เงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้เอาประกันภัยไปแล้วให้จำเลยทั้งสองร่วมกันรับผิดชอบโจทก์พร้อมดอกเบี้ยนั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ให้จำเลยที่ 1 ใช้ค่าทนายความ 10,000 บาท แทนโจทก์

องค์คณะ

สุวัฒน์ วรรณะหทัย · อร่าม เสนามนตรี · สมศักดิ์ เนตรมัย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3723/2555>